VIII. évfolyam. Arad, 1893. Márczius 9. Csütörtök. **56-ik szám.**

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:		*Vidéken postai szétküldd:*	
Egész évre	12 frt	Egész évre	14 frt
Fél évre	6 „	Fél évre	7. „
Negyed évre	3 „	Negyed évre	3.50
Egy hóra	1 „	Egy hóra	1.20

Kiadóhivatal:
Az „Aradi Nyomdatársaság", főut 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzekés a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések dija:

Hat h. petit sor egyszer	6 kr	Bélyegdíj külön	30 kr
Minden következőnél	4	Nyiltér sora	15 „

Szerkesztőség:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Arad és az egyházpolitikai reformok.

— A mai városi közgyülés. —

Arad, márczius 8.

Aradváros törvényhatósági bizottsága mai közgyülésén impozáns manifesztációval állott a szabadelvü reformokért küzdő kormány védelmére és támogatására; oly lélekemelő, oly nagyszabásu, oly egyértelmü volt a tüntető, határozat hogy a három ellenző inkább csak kidomboritó árnyékvonásait képezte a pompás képnek. Az inditvány mellett fölállott szónokok soraiban képviselve volt minden osztály és felekezet, és mély benyomást tett hallanunk a református és izrealita felekezet lelkészeinek fenkölt gondolkozásukat igazoló nyilatkozatait. Különösen lelkes viszhangot keltett utóbbinak azon kijelentése, hogy Magyarország fölött csak egy szuveren hatalom uralkodik, és ez a koronázott király.

Az Apponyi-párt cselszövő politikája ugyan itt is megkisérlette a határozatot a kath. autonomia sürgetésére irányuló pótinditvány elfogadtatása által erkölcsi értékében devalválni, s annak a kormány ellen irányuló élt kölcsönözni, de törekvésével csufosan fölsült, s a kakuktojás szétlapitásának módjával kedélyes leczkét adott Arad törvényhatósága a politikai intrikák mestereinek, miként kell a ravaszságot saját fegyverével legyőzni. Szándékukkal mélységesen hallgattak a klerikalizmus titkos fegyvertársai s csak midőn a vita véget ért, kullogott elő nesztelenül, sárczipőkben a famózus pótinditvány, s a közgyülés megtette azt a tréfát, hogy nagy többséggel megadta a kapcsolatos tárgyalás engedelmét és aztán ismét nagy többséggel — leszavazta az inditványt.

Aradot a mai nyilatkozatával ugyan több megye és város megelőzte, de azért ez a körülmény az ő határozatának értékéből mit sem von le, sőt nem késünk kijelenteni, hogy Arad fellépése alkalomszerüség és aktualitás tekintetében még becsesebb amazokénál.

Az egész ország Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszter epochalis beszédének hatása alatt áll. Az igazságnak azon minden ideget átható tudatával állott fel a parlament, nem, az ország szine előtt a szabadság eme fölkent bajnoka, mely a szent ügy védőit, ha kell martyrjait, jellemzi; a hős magasra emelt pajzsának tükrében rémülve látta meg a jezsuita-had saját torzképét; a haza és lelkiismeret szabadságáért lelkesülő nemzet pedig ujong hü fia erkölcsi diadala fölött. És a lelkesedés e kitörő zaján tul hangzik a hazafias, a müvelt Aradnak egyértelmü szózata, melynek kétszeres értéke és fontossága van akkor, midőn a fekete had titkos szövetségesei a parlamentben — egyéb argumentumaikból kifogyva — azzal a hazug állitással mernek a szabadság ügyének védelmezői ellen támadni, hogy a mit ezek elérni akarnak, az nem kivihető, nem időszerü, nem népszerü, vagy miként a jezsuita Horánszky a parlamentben állitani vakmerősködött: az ország többsége arról mit sem akar tudni.

Nos, a nemzet e hazug állitásra megadja a választ, s a magyar népnek a szabadság eszményei mellett napról-napra emelt tanuságtételei között egyike a legsulyosabban latbaesőknek az, melyet Arad törvényhatósági bizottsága a mai napon dobott politikai közéletünk ingó mérlegébe.

Nem, az az ügy, mely a lelkiismeret szabadságát, mely a magyar állam szuverenitását van hivatva előbbre vinni, s ohasem időszerütlen, és a magyar nemzet előtt sohasem volt és nem lesz népszerütlen. Tegnap Budapest, Szeged, Temesvár, ma Arad, holnap Biharmegye, Nagyvárad és ugy tovább, a meddig a magyar szó hangzik és a magyar sziv dobog, mindenütt lelkesült viszhangot fog kelteni a kormány bátor kezdeményezése, és a mit a nép a nemzet legjobbjaival vállvetve akar, az — nemkivihetetlen.

*

A közgyülésre vonatkozó részletes tudósitásunk itt következik:

Fábián László főispán elnöklete alatt jelen voltak Salacz Gyula polgármester, Institóris Kálmán főjegyző, Sarlot Domokos főkapitány, Perger János dr főügyész, Parecz István, Varjassy Lajos tanácsnokok, Kádas Kálmán aljegyző, — továbbá Jánossy Dömjén, Bing Vilmos, Reicher Béla, Reicher Károly, Szontag Gyula, Valder Gyula, Kristyóry János, Nikodém János, Kornay Károly, Tarjányi Vilmos, Neuman Ede, Bund Henrik, Szalay Antal, Kugler István, Madarász Antal, Neuman Dániel, Steinhardt Mór, Fényes Kálmán dr, Barabás Béla dr, Zemplényi Sándor, Kilényi János, E. Illés László, Rosenberg Sándor, Posgay Lajos dr, Sonnenfeld Károly, Bing Lajos, Avarffy Ferencz, Tisch Mór dr, Pollák Gyula dr, Schuszter Illés dr, Rozenberg Miksa dr, Pekár Károly, Scholtz Gyula, Boros Vida, Heeger Ernő, Klein Ignácz, Magyari Ferencz, Szondy Béla, Pohl Károly, Böhm Lajos, Réthy Lipót, Millig József, Steiner Jakab, Avarffy Géza, Tedeschi Viktor, Wallfiseh Armin, Ravasz Imre, Fényes Dezső, Robitsek Agost dr, Virágh Lajos, Jankovits György, Szathmáry János, Sallay Béla dr, Kohn S. N., Bauer Gyula, Müller Károly, Zöldy Jenő, Weisz Dávid, Hegedüs László, Nesnera Aladár, Szelle József, Hász Sándor, Dániel Kálmán, Gyulai István, Weidenfeld István dr, Péterffy Antal, Vizer Lajos, Blaskovits Antal, Nikolits Péter, Pálffy Ede, Atzél Péter, Keresztes Gyula dr, Tóth József, Csiky Károly, Bing Ede, Heinz Gábor, Turay Antal, Prodánovits Döme, Hadanyák József stb. bizottsági tagok és Sorbán János főispáni titkár.

Elnöklő főispán a közgyülést megnyitván, sajnálkozással tesz jelentést a törvényhatósági bizottság egyik ügybuzgó virilis tagjának, Andrényi Kálmán elhunytáról s inditványozza, hogy halála fölötti részvétét jegyzőkönyvileg fejezze ki a törvényhatóság.

Az inditvány egyhangulag elfogadtatván, következett a napirend s felolvasás nélkül tudomásul vétetett a polgármesternek lapunkban közölt február havi jelentése.

A polgári házasság.

Következett a legérdekesebb tárgy: Robitsek Agoston, Steinhardt Mór dr, Heincz Gábor, Barabás Béla dr, Tedeschy Viktor, Ring Lajos, Reicher Ferencz, Kristyóry János, Kugler István, Wadowszky Gusztáv, Földes János, Avarffy Ferencz, Bauer Gyula, Éles Armin törvényhatósági bizottsági tagok alábbi inditványának tárgyalása:

Tekintetes városi törvényhatósági bizottság!

Magyarország a tizenkilenczedik században elért rohamos fejlődését valódi szabadelvü intézményeinek köszönheti, további haladását pedig csakis a jogegyenlőség alapján fejlesztett szabadelvü intézmények által biztosithatja.

A szabad intézmények szüksége a vallási s ebből folyó családi jogi intézkedések körül mutatkozik leginkább, mert két rendbeli jog szabad gyakorlása képezi legféltettebb kincsét az emberiségnek.

Szükségesek tehát a jogegyenlőség alapján a fentebbi tekintetekből hozandó törvények ugy a vallásfelekezetek békés együttélése, mint a családi zürzavaros állapotok megszüntetése érdekében még azért is, mert csak ezek által lesz elérhető az, hogy Magyarországot egy osztatlan egységes és erőteljes magyar nemzet lakja.

Minthogy pedig a jelenlegi magyar kormány a programmjába felvette a kötelező polgári házasság, a vallásszabadság és a polgári anyakönyvvezetés behozatalára irányuló törvények életbeléptetését, melyek gátot fognak vetni a vallásfelekezetek közötti surlódásoknak és ebből származó társadalmi és családi viszálykodásoknak, ellenben a helyes és egységes jogszolgáltatás mellett a vallásos és erkölcsös társadalmi élet-rendet honositják meg, ugyanazért inditványozzuk: jelentse ki a tisztelt törvényhatósági bizottság, hogy a magyar kormánynak a kötelező polgári házasság, a vallásszabadság és polgári anyakönyvvezetés behozatalára irányuló törekvését — helyesli, azt örömmel üdvözli, s a liberális egyházpolitika alapján alkotandó törvényeknek mielőbbi életbeléptetését forrónóhajtja és ezen kijelentését tartalmazó határozat szellemében a magas kormányhoz feliratot intéz.

Az inditványhoz először

Kristyóry János szólott. Utalva a honfoglalás évezredes évfordulójának közelségére, a szabadság, egyenlőség és testvériség nevében kéri az inditvány elfogadását.

Jánossy Dömjén dr rendkivül fontosnak tartja a kérdés elbirálását, mert annak éle a vallási dogmák ellen irányul. A róm. kath. anyaszentegyház rosszalja és kárhoztatja a polgári hazasság behozatalát, de lehetetlennek is tartja, mert a házasság szentség. Nem a papi áldás képezi a szentséget, hanem maga a házasság, mely felbonthatatlan s az egyházi biróság hatáskörébe tartozik. Aradon — ugymond — az összes vallásfelekezetek oly barátságos egyetértésben élnek, hogy az igazán unikum s hogy a szönyegen levő inditványra semmi szükség sem volt. Az állam érdeke szempontjából sem tartja szükségesnek a polgári házasságot. Hogy az anyakönyveket az egyház közege vezeti, ez hagyomány azon boldog időkből, mikor még az állam és

az egyház harmonikus egyetértésben volt. Ellenzi a polgári anyakönyvvezetés behozatalát s kéri az inditványnak a napirendről való levételét.

Bing Vilmos pártolja az inditványt, de minthogy a vallásszabadság nem öleli fel világosan a zsidó vallás reczepczióját, kéri az inditványra hozandó határozatot erre is kiterjeszteni.

Steinhardt Mór dr pártolja az inditványt és Bing Vilmos módositását, de azt hiszi, eléggé világos, ha a kormány egyházpolitikai álláspontját pártoljuk, mert annak programmjába a zsidó vallás reczepcziója is fel van véve.

Barabás Béla dr utal Magyarország herczegprimásának „pax" jelszavára. A ki a haza boldogságának ügyét igazán szivén viseli, az belátja, hogy föltétlen egyenlőség szükséges. A mikor látja, hogy a kormány liberális valláspolitikája tért foglal, nem keresi ellenzékkel, vagy kormánypárttal áll-e szemközt, hanem örömmel nyujt kezet. (Éljenzés, taps.) — Az ember, a mikor megszületik, először lesz állampolgár s csak azután válik valamely egyház hivévé. A polgári anyakönyvvezetéssel nem történik beavatkozás a vallási dogmákba. Egyenlőnek kell lenni mindenkinek. A külföld minden modern államában be van hozva a polgári házasság, a melynek formaságai után rendesen papi áldást is kérnek a frigyre. A házasság az isteni alapon álló szeretetnek a kifolyása s éppen ezért szentség. A kormánynak szüksége van a közvélemény támogatására. A vallásszabadság fogalmában benne van a zsidó vallás reczepcziója is, de azért annak speczifikálásához hozzájárul. Kéri az inditvány elfogadását.

Steiner Jakab: Szavazzunk . . . ! (Derültség.)

Rosenberg Sándor dr főrabbi komoly és higgadt megfontolás után lelkesült örömmel s a szabadságszeretet szent érzetétől áthatva üdvözli az inditványt. A házasságot polgári egyességnek tartja, amely a polgári hatóságok hatáskörébe tartozik s a polgári házasság behozatala nem fogja megrenditeni az egyházak hatalmát, de ha megrenditené is, az egyház érdekeiért az állam érdekét alárendelni nem szabad. Csak a király és az alkotmányos törvények uralkodhatnak hazánkban, de az egyház nem. Elfogadja az inditványt. (Zajos éljenzés.)

Nikodém János konstatálja, hogy minden lelkész a saját szempontjából nyilatkozott s igazuk van. Ő is pap volt, de azért örvend az inditványnak. A hány apostol volt, azok annyiképen predikáltak s csak abban egyeztek meg, hogy egy férjnek csak egy felesége lehet s ezért az egybekelés módját nem tartja dogmatikus kérdésnek.

Kornay Károly hosszas indokolással melegen pártolja az inditványt.

Pálffy Ede szidja a kormányt, mert — hogy az ő szavait idézzük — nem dolgozik gőzerővel. A katholikus vallást Szt. István szentesitette, ne csináljunk szentségtörést, mert nem mindenki szabadelvü (Óriási derültség)

E. Illés László utal a kényszerhelyzetre, melyből kifolyólag egyházunkkal ellenkező álláspontot foglalunk el. Oly értelmü pótinditványt terjeszt elő, hogy a közgyülés a kormányt a katholikus autonomia ügyében sürgős intézkedéstételre kérje fel.

Atzél Péter melegen pártolja az inditványt Illés pótinditványával együtt.

Fényes Kálmán dr elvben pártolja a polgári házasság eszméjét, de kéreti, hol marad a gyakorlatnál a morál? Pártolja Jánossy inditványát.

Az inditvány megtétele után nyomban felállott Boros Vida s miután az elnöklő főispántól azt a felvilágositást nyerte, hogy a pótinditvány felett, ha a közgyülés ugy kivánja, kapcsolatosan ez alkalommal is megejthetik a szavazást, alkalmat vett magának az inditvány ellen indokoltan tenni meg kifogásait. Ő ugy mond tiszteli mindenkinek a meggyőződését, ha annak nyiltan kifejezést mer adni, miként Jánossy Dömjén képviselő tette.

Az autonomia sürgetésére tett inditvány azonban nem egyéb, mint álczázott eszköz arra nézve, hogy a kormány politikája iránt kifejezett bizalom hatása csökkentessék, és a kormánytól olyasminek kezdeményezése követeltessék, a mi kivihetetlen és nem is tartozik a kormány hatáskörébe. Jellemzi azután felszólaló a kath. autonomia iránt kifejtett mozgalom eredetét és jelentőségét mint ellenzéki kortes-eszközt, kimutatja, hogy az a világi katholikusságra csak terheket fog róni, annélkül, hogy ujabb jogokat nyujtana nekik s kijelenti végül, hogy ha magára marad is, ellene szavaz ezen itt időszerütlenül fölvetett pótinditványnak.

Elnöklő főispán kijelenti, kogy a közgyülésnek joga van határozni a felett, vajjon Illés inditványát tárgyalja-e, vagy sem. Elrendeli a szavazást s a zárszót Jánossy Dömjén drnak adja át.

Jánossy Dömjén dr egy pogány bölcs azon mondását czitálja, hogy „erőtlenek a törvények erkölcs nélkül". Kijelenti, hogy ő jobban szereti a zsidókat, mint Mózes. Kéri inditványa elfogadását.

E. Illés László az ő pótinditványát kapcsolatosnak tartja a tanács által is pártolt inditvánnyal s kéri annak elfogadását.

Elnöklő főispán a szavazást megejtvén, annak eredményéhez képest kihirdeti a határozatot, mely szerint a Barabás Béla dr által szövegezett inditvány Bing Vilmos módositásával nagy lelkesedéssel elfogadtatott.

E. Illés László inditványa fölött is megtörtént a szavazás, melynek eredményéhez képest Boros Vida ellen inditványára a katholikus autonomia kérdése nagy többséggel elvettetett.

*

Jóváhagyta még a közgyülés a gazdasági széknek azon javaslatát, melylyel a városi törzsvagyonból egy gáji telket 200 frtért elad.

Elnöklő főispán a közgyülés folytatását este 6 órakor ma délután 4 órára tüzte ki.

A kultuszminiszter beszéde.

— Lapszemle. —

Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternek a képviselőház tegnapelőtti ülésén elmondott nagy beszédét — mint már táviratunk jelezte — általános lelkesedéssel és örömmel fogadják országszerte. A magvas, minden czikornyától ment, egyszerü, de annál meggyőzőbb szónoklatot a fővárosi sajtó kivétel nélkül vezérczikkben méltatja. Ime egy kis mutató belőlük:

— *Nemzet.* —

Egyházpolitikai vita folyt ma a házban s a mai ülésnek rendkivüli fontosságát és nagy jelentőségét Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternek beszéde adta meg. Ez a beszéd, mely egyszerü igazságaival hatott, megérdemli, hogy az ország minden olvasni tudó polgára elolvassa azt; söt közérdek kivánja, hogy e szónoklat minél szélesebb körökben elterjedjen. A párisi kamarában az ilyen beszéd elhangzása után rendesen föl szokott állani egy képviselő s azt inditványozza, hogy a miniszter beszéde nyomattassék ki az ország költségén egy millió példányban s függesztessék ki minden községházára. Nincs ebben a beszédben egyetlenegy szónoki frázis, a puszta tényeknek s az eltagadhatlan igazságnak világos és áttekinhető csoportositása az egész. Nem volt egyetlen agressziv része sem a beszédnek s még ott is, hol a klérusról a közügyek érdeke által megkövetelt leleplezéseket megtette, kiváló tapintatot és gyöngédséget árult el a klérus egyes tagjaival szemben. Csáky beszéde mindazokra, kik nem pártszempontból vagy felekezeti elfogultsággal itélték meg, igen mély benyomást tett s a szabadelvüpárt élénk éljenzéssel tüntetett mellette.

— *Pesti Hirlap.* —

Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselőházi beszédével sokat foglalkoztak ma a politikai körökben. Pártkülönbség nélkül konstatálták a beszédnek kiváló jelentőségét és nagy hatását. Még azok is, a kik nem tartoznak Csáky gróf politikai elvbarátainak köréhez, elismerésselvoltak kénytelenek adózni annak a valóban nobilis szellemnek, mely az egész beszéden átvonult. Midőn a képviselőházban a beszéd elhangzott s a ház tagjainak nagy része oda sietett Csáky grófhoz gratulálni, ott volt az üdvözlők sorában Károlyi István gróf is. Melegen kezet szoritott a miniszterrel s igy szólt: „Mindenben egyetértek azokkal, a miket mondottál."

Csáky Albin gr. mai beszédét — mint értesülünk — az orsz. szabadelvüpárt több ezer példányban kinyomatja s a szabadelvüpárti képviselők kerületeikben szétküldik és terjesztetni fogják. A kultuszminiszter mai beszéde kétségtelenül hathatós ellensulya lesz a

---

TÁRCZA.

— Márczius 9. —

A tegnapi közgyülésből.

— Karczolat. —

Komoly, csaknem feszesen ünnepélyes hangulat uralkodott tegnap délután a közgyülési termen. Az egyes sarkokban csoportok alakultak, s halkan, de annál kevesebb, sokatmondó gesztusokkal tárgyalták szük körben a tárgysorozat első pontját, a polgári házasságot.

Szinte jólesett a melancholikus zsibongás csendesülését hallani, midőn az elnök megnyitotta az ülést.

A karzati publikum roppant érdeklődéssel tartotta vissza a lélekzetét. A teljesen tömött padsorok közt csak egy-egy elkésett alak sompolygott lábujjhegyen egy vagy más üresen ásitozó székhez.

Szinte hallani lehetett a gázlángok unalmas sistergését, midőn az inditvány elhangzott. Aztán pedig beszélni vágyott minden ember. Jánossy Dömjén dr, minorita provincziális erősen bizonyitgatott amellett, hogy a házasság az egyház szentsége, mit egyházi törvény támogat. Bele is szólt egy makacs polgári házas:

— Most meg polgári törvény fogja támogatni!

A sok dikczió hatása alatt Pálffy Edéből is kitört az önérzet, és stentori hangon fortyant fel:

— Tekintetes közgyülés!

A felelet rá falrengető kaczaj volt, mi felért két dikczióval.

A jó minoritafőnök pedig csak hunyoritott a szemével, mintha mondta volna neki:

— Ne hagyd magad Pálffy, beduglak valahová — harangozónak.

A vita folyik, a dikcziók lelkesitő hatása alatt Steiner Jakab elalszik, s mintegy félálomban sóhajtja:

— Szavazzunk!

De hát nem olyan könnyü a meginditott lavinát utjában feltartóztatni. Kornay sem azért közjegyző, hogy ne beszéljen. Ő is felállt és erősen érvelt az inditvány mellett, nagy gesztusokkal kisérve beszédét.

Barabás Béla dr helyrehozta a városi közgyülésen azt, a mit a képviselőházban elmulasztott: beszélt . . . Talpraesett dikcziót tartott a polgári házasság s az állami anyakönyvvezetés mellett és nem hozta ki sodrából az sem, hogy a minorita provincziális miként szörnyüködik és csóvája a fejét a képviselő tüzes beszéde alatt, — nagy örömére a lendületes szónoknak, Rosenberg dr. főrabbinak.

Bárki is mit mondjon azonban, diszkoronája volt a dikczióknak Pálffy Ede mély tanulmányra való politikai szónoklata. A 90 százalékos gőzerő, és Sz.-István királysága ugy assocziáltak, mint a csizmatalp és Olaszország.

Hogy pedig Fényes Kálmán erkölcsbiróként emelt szót, az csak dicsőségére válik. Mert ha ő nem is pártolja a polgári házasságot, de a — sorsjegytársaságok mellett mindenesetre állást foglal.

Be is fejezhetnők a képet, de még egyet okvetlen meg kell emlitenünk.

A jezsuita-párt Mercurja, Atzél Péter akkor lépett a terembe, mikor a vita javában folyt. Idegesen tipegett ide s tova, mint a dióhéjba lépett macska, beszélt hol egyik, hol másik taggal, mert mellényzsebében hozta az Apponyisták legujabb sütetét, a katholikus autonomiát. De embert nem tudott fogni e pótinditvány megtételére.

No de nulla regula sine exceptione, — ez is akadt. Edvi Illés László felállt, inditványozott és — elbukott, mint egy valódi Caesar — forditott viszonyban.

Mert, mikor az inditvány kapcsolatosságáról és annak rögtöni tárgyalhatásáról volt szó, mindenki mellette volt, de mikor annak elfogadását vették fel, — az ördög sem állt kötélnek.

Hja! Borosban az igazság!

kerületekben folyamatban levő klerikális izgatásnak és sokban hozzá fog járulni ahhoz, hogy a népesség alsó rétegeiben is helyesebb és igazságosabb fölfogás terjedjen el.

— *Budapesti Hírlap.* —

A „Bud. Hir." természetes, hogy klerikális hangon tartott vezérczikkben méltatja a beszédet. Ime belőle egy passzus:

Szépen védelmezte magát Csáky gróf kultuszminiszter, mert férfihoz illik a nyilt bátorság. Az államférfiu beszédének azonban sokkal nagyobb volt politikai jelentősége, mint hatásos szépsége. Tartunk tőle, hogy a kormány nyilatkozata, a mennyit a miniszter tiszteletreméltó egyéniségének használt, az általa képviselt ügynek többet ártott. Mert a mily meggyőző volt e beszéd Csáky jóhiszemüségének bebizonyitására, feltünő volt kiméletlen támadása a katholikus püspökök ellen, mely nem jelenthet egyebet, csak az irreparabilis szakitást. Igy nem kötnek békét, igy hadat üzennek.

Hogy azonban a beszéd erős hatást tett, azt a „Bud. Hir." is konstatálja.

— *Magyar ujság.* —

Csáky Albin gróf kultuszminiszternek beszédjére szüksége volta közvéleménynek. Időszerü, sőt sürgös volt, hogy megvédje álláspontját azokkal szemben, kik éppen az ő személyét támadták meg mindig meggondolatlansággal, előrelátás, körültekintés hiányával vádolva őt, majd meg a provokáló, kihivó modort vetve szemére. Es Csáky beszéde hatalmas védbeszéd volt, melynek határozott, világos, minden kétséget kizáró hangját tisztelettel kell fogadniok még az ellenfeleknek is.

— *Egyetértés.* —

Csáky Albin gróf alapjában igen mérsékelt politikus, voltakép mindig konzervativ szempontból indul ki, de mikor a helyzettel számol, egyenesen halad a legtisztább erkölcsi konzekvenczián felé és államférfiui kötelességének felfogását soha sem hajlitja mellékes tekintetek uralma alá. Egy szóval: van benne igazi erkölcsi bátorság. Ez az erkölcsi bátorság igen jó vértül szolgálhat neki, mikor arról kell felelnie, mennyi rész illeti őt az egyház-politikai viszályok felid'szésében, mily uton jutottunk a kicsinyes elkeresztelési kérdéstől az állam és egyház közötti viszonyok rendezésének legnagyobb problemájáig, és mily széndékokkal keresi a helyzet folyton sulyosbodó dilemmáinak megoldását. Ezt tisztába állitani, volt mai beszédének feladata. Feltétlenül el is érte azt, hogy a mi a kormánynak egyházpolitikai rendszerében akár a multra, akár a jövőre nézve az ő nevével és személyes ténykedésével van összefüzve, a jóhiszemüségnek és lelkiismeretességnek teljes elismertetésében fog részesülni.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny" eredeti tudósitása. —

— márczius 8.

Kezdete d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Schóber Ernő, Bernáth Dezső, Perczel Béni.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Josipovich Imre, Csáky Albin gr., Szilágyi Dezső.

Felolvasták és hitelesitették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket. — Kiadták a bizottságoknak.

Bemutatja Lánczy Leo csaczai megbizólevelét. — Kiadják az állandó igazolò bizottságnak.

Szluha István interpellácziója a gerjeniek visszatelepitése ügyében, mely szombatról elmaradt, a mai ülés végén fog megtétetni.

Lévay Antal bemutatja a gazdasági bizottság jelentését a ház költségvetéséről.

Annak idején napirendre tüzik.

Következik Károlyi Gábor gr. inditványa

a képviselői tiszteletdij lefoglalhatlansága

tárgyában.

Ragályi Lajos előadó utal arra, hogy Károlyi Gábor gr. inditványa nem uj, mert ezzel már többször foglalkozott a ház. Az inditványt azonban esetről-esetre elvetették. Van azonban egy határozat is, mely kizárja az inditványt s a Kemény János bárónak nem rég elfogadott inditványa, mely az összeférhetetlenséget jelentékenyen módositja. A bizottság elvi okokból ellenzi az inditvány elfogadását. Az inditvány mellett felhozott okok egyike sem eléggé nyomós arra, hogy azokból kiindulva az inditványt elfogadjuk. Epen a ház tekintélye kivánja azt, hogy ne egyedül a képviselői illetmény legyen lefoglalhatlan. Minden körülményekre tekintettel a bizottság az inditvány elvetését kéri. (Helyeslés jobbfelől.)

Károlyi Gábor gr. szerint ennek az országnak három nagy veszedelme van: a vagyonszerzésre törekvő papok, a kártyások és a még veszedelmesebb jogászok. Itt van egy liberalis áramlat, a polgári házasság. Kik izgatnak az ellen? A papok? Mi közük nekik a házassághoz, legyen az polgári vagy egyházi? (Derültség). Tessék folyamodni Rómába czelibatus eléréseért s akkor szóljanak ehez a kérdéshez. De a papok nem tekintik, hogy ezer és ezer gyermek szalad az utczákon apátlanul; nem akarnak kivételt tenni az ő kis családjaik és a többi között. (Zajos derültség.) Az fáj nekik, hogy a párbér megcsökken. Itt vannak a kártyások, akik megakadályozzák, hogy az ülés idejét délutánra tegyék, mert ők akkor tarokkoznak. (Derültség.) A jogász, az kétféle. Az olcsóbb fajta végrehajtásokban utazik, ami aztán annyira a begyükben van, mint a rattlernek az egérfogás. (Zajos derultség.) A többi jogász magasabb régiókban tanyázik, de nem kevésbbé veszedelmes. (Derültség.) A jogügyi bizottság jelentésének daczára inditványának elfogadását kéri. Neki az a jogász észjárás nem imponál. (Helyeslés balfelől.)

Polonyi Géza első sorban Károlyi Gábor grófnak riposztiroz. Látszik, hogy Károlyi Gábor nem jogász, különben tudná, hogy a tiszteletdij is lefoglalható, ha a törvény nem intézkedik. Különben Károlyi elfelejtett valamit, azt, hogy van még egy negyedik veszedelem, mely valamenynyinél nagyobb. A mágnások a legtöbbet ártottak az országnak

Károlyi Gábor gr.: Hozzá járulok! (Derültség.)

Polonyi Géza: A tárgyhoz szólva, kijelenti, hogy Kemény inditványának elfogadása után, ha valaki csődbe jut, maradhat képviselő. Ezért szükségesnek tartja, hogy a kormány az összeférhetlenségi törvényt ennek megfelelően módositsa és erre határozati javaslatot terjeszt be.

Ragályi Lajos előadó reflektál Károlyi megjegyzésére és kijelenti, hogy Ausztriában sem lefoglalhatatlan a képviselők illetménye. Ami az ügyvédi kar ellen mondatott, ezzel szemben vigasztalódik a Deák Ferencz itéletével, aki másképp nyilatkozott az ügyvédekről. (Helyeslés.)

A ház Károlyi inditványát elvetette, Polonyiét ellenben elfogadta.

A vallás- és közoktatásügyi költségvetés.

Latkóczy Imre álláspontját az egyházpolitikai kérdésekben nem a kormány programmja alapján határozta meg, hanem meggyőződése és lelkiismerete sugallta azt. A polgári házasságot olyan kérdésnek tartja, mely elől kitérni nem lehet. Két nagy hiba történt a jelenlegi bonyadalmak keletkezésére. Az alaptörvény létrehozásánál azt gondolták, hogy az véglegesen biztositja a vallásbékét. A másik az a megbocsáthatatlan szándék, hogy az állam érdekét is megtámadják. Kétségtelen, hogy a köz- és magánjog szempontjából az anyakönyv vezetése és a házassági kérdés az államnak fontos érdeke és azért tagadhatatlan érdeke és joga, hogy ezeket az ügyeket ugy rendezze, amint azt ezen érdekei megkivánják. Ez tehát nem egyházpolitikai, hanem kizárólag államjogi kérdés. A katholikus egyház tanai minden országra egyforma kihatással vannak, miért hogy a polgári házasság más országokban nem ütközik dogmákba, csak nálunk? Francziaországban száz éve fennáll a polgári házasság és a római kuria mégis ugy beczézteti Francziaországot, jóllehet, a katholikus papokat ott nem igen szeretik. A római szentszék politikája azonban ugy hozza magával, hogy nálunk ellenezze a polgári házasságot, ellenben bizonynyal megfordulna, ha kilépnénk a hármasszövetségből, akkor a pápának bizonynyal megváltozna a politikája. . .

Vajay István: Galád gyanusitás!

Ivánka Oszkár: Utasitsa az elnök ur rendre ezt a goromba közbeszólást. (Helyeslés.)

Latkóczy Imre utal arra, hogy minden reform, minden ujitás nehézséggel találkozik. De ez minket ne riasszon vissza. Vagyunk már a czivilizácziában annyira előre, hogy a haladást megakadályozni lehetetlen. Elfogadja a költségvetést. (Zajos helyeslés jobbfelől. Számosan üdvözlik a szónokot.)

Györffy Gyula: Beszédje kezdetén a miniszterelnök beszédjére reflektál s azt kivánja bizonyitani, hogy a mikor a miniszterelnök telemlitette, hogy az országban nemtelen izgatásokat folytattak a reformok ellen, tévedésbe esett. Mert mikor a kabinet felhatalmazást nyert a kötelező polgári házasság elvi deklarácziójára, szó sem volt még a polgári házasságról, ellene tehát nem is izgathattak. Az államnak az anyakönyv vezetésére való jogát soha senki kétségbe nem vonta. Annak megitélése sem elvi kérdés, hogy vajjon szabadelvüség-e a kötelező polgári házasság behozatala. Mert vannak államok, a melyeket mi a szabadelvüség mintaképeinek tekintünk, ahol a kötelező polgári házasság behozva nincs. Ha az igazságügyminiszter serényebb kodifikátor lett volna, ugy ma most elfogadták volna az ő tervezetét, az ugynevezett Noth Civilehet. Egyetlen liberalis alkotása a kormánynak a reczepczió, amelyet szóló már rég sürgetett. E reformokra ma szükség nincs; sokkal nagyobb szükség volna iskolák épitésére. (Ugy van! balról.) Ha az állami anyakönyveket életbe léptetik, honnan veszik majd hozzá a vezető szakközegeket. Kiváltképpen a felvidéken. Különben sem érti, hogy az elkeresztelési rendelet és a kötelező polgári házasság közt minö kapcsolat van? Elismeri, hogy az állam juthat ama helyzetbe, hogy harczot kell vivnia saját polgárai hitelveivel, de az ilyen harczban az állam teljesen felszerelve vesz részt. Csak egységes társadalom vivhat ilyen harczot, nem pedig olyan, a melyet nemzetiségi baj gyötör. (Helyeslés balról.) Ismétli, hogy a kötelező polgári házassághoz semmi köze a liberalismusnak.

Károlyi Gábor gróf: Pedig annak kell lenni.

Hévizy János: Neked nem kell se kötelező, se más.

Károlyi Gábor gróf: Neked sem kell, mert nem szabad!

Györffy Gyula: Az egyházpolitikai kérdések alárendelt jelentőségüek, a többi, nagy fontosságu reformok mellett. Különben is ezt az egyházpolitikai programmot az egész országban senki sem ismeri.

Bolgár Ferencz: Nem is lesz belöle semmi!

Györffy Gyula: Komédiázás volt, hogy kormányválságot idézzenek elő. Ha a miniszterelnök komolyan venné ezt a reformot, kötelessége lett volna a szabadelvüpárt döntése alá bocsátani. S mit tett a miniszterelnök? Kijelentette, hogy ezt a kérdést nem tekinti pártkérdésnek. Nehányan kiléptek a pártból, de sokan benn maradtak, daczára, hogy ellenzik a kötelező polgári házasságot. Vajjon játszottak-e elvekkel még ily csunya tréfát? Nyiltan hirdetik, hogy a polgári házasság kérdésében a kormány szövetkezett a függetlenségi párttal. Ez agitácziót belevitték a vármegyékbe, a hol a függetlenségi párttal való kaczérkodás már is üdvös eredményekre vezet. E programmal a kormányelnök minden pillanatban bukni kész, de mindent elkövet, hogy ez a pillanat soha be ne következzék. (Ugy van, balról.) Nem fogadja el a költségvetést. (Helyeslések és éljenzések. A szónokot a nemzeti és a 48. pártból számosan, a függetlenségi pártból Szalay Imre, Polonyi Géza és Vajay István üdvözlik.)

Az ülést öt perczre felfüggesztették.

Szünet után

Szapáry László gr.: Kötelességének tartja kijelenteni a házban is, hogy mért lépett ki a szabadelvüpártból. Kilépett azért, mert a kormány egyházpolitikai program-ját elfogadni nem tudja. Tömjénezhetnek egymásnak az uralomra jutott polgári elemek, de ne merészeljenek hozzá nyulni a vallásos érzülethez. Az egyházi házasságnak szentséges jellegét már elismerték a legrégibb korban. Mai philosofikus okokból, éppen az állam szempontjából nem fogadhatja el a kötelező polgári házasságot. De először katholikus szempontból kizárja a

kérdést. Katholikus szempontból a házasság szentség, mely felbonthatatlan.

Károlyi Gábor gr.: A pápa mégis felbontja, ha megfizetik.

Szapáry László gr.: A polgári házasság pedig maga után vonná a felbonthatóságot. Igaz, hogy házasság miatt sokszor vallást csere-beréinek, de az egyház ám nem sokat törödik ama hiveivel, a kik áttérnek. Latkóczyval szemben rosszalja, hogy ezt a belpolitikai kérdést külföldi viszonyokkal hozta összeköttetésbe, holott ehez semmi köze. A katholikus egyház a szerelemnek tágabb tért, enged, mint az állam. (Zajos derültség). Ecsetelni akarja, hogy mily furcsa helyzetbe jutnak a polgári házassággal a protestansok. Hivatkozik e tekintetben Németországra. Franczia ország bizonyság rá, hogy mily különösek lesznek a viszonyok, ha a ket társadalom ellentétbe jut. Az pedig, hogy az egyházi házasságot is kötelezövé teszik, megdrágitják az egybekelést a szegény nép rovására.

*

Budapest, márczius 8. (Saját tudósitónk távirata.) A képviselöházi ülés további folyamáról tudósitónk a következöket sürgönyzi:

Ülés végén még Károlyi Sándor gróf szólott a költségvetés ellen.

Szluha István interpellált az árviz által elpusztitott gerjeni lakosoknak érdekében.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 761.0 mm., délután 2 órakor 756.0 mm. **Hőmérsék**: reghel 7 órakor C° + 2.3, délután 2 órakor C° + 9.0. **Szél iránya és ereje**: reggel 7 órakor DN. 4. délután 2 órakor N. 7. **Felhözet**: reggel borult, esik, délután borult. **Csapadék** az utóbbi 24 órában: 0 miliméter.

Vizjelzés.

1893. évi márczius hó 8-án reggel 8 órakor észlelt hőmérsék, időjárás, marosi vizállás.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás cztimétr.
Branyicska	+ 3°	borult	+ 126
Arad	+ 3°	esős	+ 34
Makó	+ 4°	esős	+ 180

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1893. márczius 8.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Időjóslás a mai napra.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következö időjárás várható:

— Márczius 9. —

Változó felhözet. — Helyenként csapadék. — Hüvös. — Szeles.

Az

„ARADI KOZLÖNY"

elöfizetési árai:

Helyben házhoz hordva:

Egész évre	24 korona	= 12 frt	— kr
Fél évre	12 korona	= 6 frt	— kr.
Negyed évre	6 korona	= 3 frt	— kr.
Egy hóra	2 korona	= 1 frt	— kr.

Vidéken szétküldve:

Egész évre . . .	28 korona	— fillér = 14 frt	— kr.
Fél évre	14 korona	— fillér = 7 frt	— kr.
Negyed évre . .	7 korona	— fillér = 3 frt	50 kr.
Egy hóra	2 korona	40 fillér = 1 frt	20 kr.

Egyes szám ára helyben 10 fillér = 5 kr, vidéken 12 fillér = 6 kr.

Az elöfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb dijak az „ARADI KÖZLÖNY" kiadóhivatalának („**Aradi Nyomda-Társaság**") küldendök, ugyszinte ide utalandó minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság."

Nagyvárad szava.

— Saját tudósitónktól. —

Nagyvárad márczius 8.

A kora tavasznak langyos szele liberális eszméket fujdogál rónákon és bérczeken át.

A természet megujhodásával ismét oly aspirácziók támadnak erösebb, uj életre, melyeket régi, elavult viszonyok már-már elhantolni akartak. Föléledt a vágy hatalmas erövel egyenjogusitani a polgárokat vallási téren, elsimitani közöttük az akadályokat, melyek mert természetellenesek, minden irott törvény daczára sem voltak képesek elválasztani az embert az embertöl.

Fölkel az ország és hangos szóval kivánja azon liberális eszméknek győzelmét, melyeket az uj magyar kormány irt zászlójára.

A törvényhatóságok között már többen nyilatkoztak az egyházi politikai kérdésekben.

Nagyvárad, mint püspöki városnak nyilatkozatát érdeklödéssel várják országszerte.

Politikai kérdésekben a nagyváradi polgárság is két pártra oszlik, mely két párt majd minden egyes kérdésben fólyton szemben áll és küzd egymással.

Az egyházpolitikai kérdésekben azonban — ez a tegnapi értekezlet örvendetes tanusága — a püspöki város polgárságának véleményében egyhangulag érvényesülnek Magyarország kormányának liberális eszméi.

A nagyváradi szabadelvüpárt tegnap délután öt órakor bizalmas értekezletben vitatta meg, hogy az egyházpolitika kérdésében mi módon nyilvánitsa óhaját

Nagyvárad közéletének legkiválóbbjai vettek részt ezen értekezleten, melyen elejétöl végig erösen liberális és hazafias szellem uralkodott.

Az értekezlet egyhangulag támogatja a közgyülésen a tanácsi inditványt, mely abban kulminál, hogy Budapest törvényhatósági bizottságának átiratához képest Nagyvárad város a képviselöházhoz és a miniszterelnökhöz intézendö hazafias szellemü feliratban jelentse ki, hogy teljes lelkesedéssel hozzájárul a kormány egyházpolitikájához.

Az értekezlet Hlatky Endrét bizta meg a közgyülésen ily értelmü felszólalással.

HIREK.

Márczius 9. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Franciska. — Protestáns naptár: Franciska. — Görög-keleti naptár (február 25.): Taráz. — A nap kél 6 óra 27 perczkor, nyugszik 5 óra 56 perczkor.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Márczius 12. Az aradi polgári takarékpénztár közgyülése délelött 10 órakor.

Márczius 12. Slavianski Nandina és énekkarának hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

Márczius 15. Hazafias ünnepély a városházán délelött ½10 órakor.

Márczius 15. Az aradi szabadságharczi ereklyemuzeum megnyitása délelött 11 órakor.

Márczius 18. Katonai lóvásár Aradon.

Márczius 19. Thomson Caesar hegedümüvész és Kahlig Róza énekesnö haugversenye (Fehér Kereszt.)

— **Személyi hir.** Dessewfty Sándor csanádi püspök tegnap Budapeströl Lembergbe utazott, hogy Windischgrätz Matild herczegnöt Sapieha József herczeggel folyó hó 9-én összeeskesse. Az esküvöt tudvalevöleg Sapieha herczeg fivérének elhalálozása folytán halasztották el.

— **A hivatalos lapból.** Ö császári és apostoli királyi Felsége: felsökubini és deményfalvi Kubinyi György föhadnagynak és segédtisztnek a m. kir. 2-ik honvéd-lovasdandárnál, valamint gróf Collalto-San Salvatore Rambald 2. sz. dragonyos-ezredbeli tart. hadnagynak, a kamarási méltóságot dijmentesen legk. adományozni méltóztatott.

— **A kulturmérnöki hivatalok szervezete.** A kulturmérnöki hivatalok eddigi szervezete — mint értesülünk — rövid idö alatt megváltozik. Az ezek szervezetére kiadott miniszteri rendelet hatályon kivül helyeztetik, és a kulturmérnöki kerületek uj beosztása lép életbe, még ez év május elsejével. Aradváros a kilenczedik kerület kulturmérnöki székhelye lesz. Kiterjed e kerület Arad, Bihar, Békés, Csongrád és Csanád vármegyékre és az ezen kerületben lévö városok és törvényhatóságok egész területére. Megemlithetjük még, hogy az első, második, harmadik és nyolczadik kerület székhelye Budapest, a negyediké Kassa, az ötödiké Sátoralja-Ujhely, a hatodiké Debreczen, a hetediké Kolozsvár, a tizediké pedig Kassa lesz.

— **Két napos közgyülés.** Aradváros köztörvényhatósági bizottsága márczius havi rendes közgyülését nem fejezhette be tegnap, mimivel az egyházpolitikai kérdésekben beadott inditvány tárgyalása hosszabb időt vett igénybe s ezen kivül csak egy ügyet vehettek elintézés alá. Az ülés ma, csütörtökön d. u. 4 órakor tovább folyik.

— **Nagylelkü adomány.** Szontagh Gyula, az aradi kereskedelmi testület elnöke 321 frt 14 krt, mint fele részét azon összegnek, mely öt az Aradi első takarékpénztárnál viselt igazgatói állásból kifolyólag jutalék czimén megillette, a tegnapi napon a szabadságharczi emléktárgyak országos muzeum alap javára adományozta, mit ezennel a bizottsági pénztáros forró köszönettel nyilvánosan nyugtáz.

— **Az uj alügyész.** A Farkas Gyula dr eltávozása folytán az aradi kir. ügyészségnél megüresedett alügyészi állás már be van töltve. Mint a hivatalos lap tegnapi számában olvassuk, a király ezen állásra Simon Akos dr aradi járásbirósági albirót nevezte ki. Gratulálunk az elöléptetéshez, melyet Simon Akos dr, társadalmunk e kedvencz, tisztelt fiatal tagja meg is érdemelt. Az ügyészség buzgó, odaadó tisztviselöt és rokonszenves kartársat nyer e kinevezés által.

— **Aradváros egészségügye.** Posgay Lajos dr tiszti főorvos városunk február havi közegészségügyét az alábbiakban ismerteti: A közegészségügy az elözö havihoz képest javult, az összes halálozás 30 esettel csökkent s a városi ujszülöttek száma a városi lakosságból elhaltak számát 38-czal meghaladta. A hurutos lobos tüdöbajok voltak tulnyomó számban, a gümökóros és csuzos betegülések gyakoriak voltak. A difteritisz-járvány tetemesen alább hagyott. Bejelentve volt 18 eset, crup 3. A kanyaró-járvány szünöben mutatkozott, 48 eset lett összesen bejelentve, januárban ellenben 236. Más fertözö kórformák közül a vörheny szórványosan 7 esettel, a tifusz, bárányhimlö egyes esetekkel, az influenza nehányszor fordult elö. Uj trachoma betegülés elöjött 2, gyógyult 3, ápolás alatt maradt február végén 8, közülök idegen 6. A városi lakosságból elhalt a belvárosban 36, Pernyáva 31, Sarkad 7, Ujtelep 63, Gáj 9, Séga 6, Poltura 2, tanyákon 3, a kórházakban 11. Nevezetes halálokok: vele született gyengeség s alkati hiba 20, rángás 10, tüdövész és aszkór 21, tüdölob 29, agybaj 7, szivbaj 4, torokgyik 1, difteritisz 4, vörheny 3, kanyaró 1, hagymáz 1, bélhurut 2, veselob 2, végelgyengülés 8 stb. Baleset 5. Halva született 8. Az összes halálozás évi aránya e hóban (a polgári lakosságra számitva) 31·0 pro mille. Korra nézve elhunyt a város lakosságából 1 évig 51, 2—5 évig 12, 6—10 évig 4, 11—20 évig 7, 21—30 évig 4, 31—40 évig 5, 41—50 évig 3, 51—60 évig 10, 61—70 évig 7, 71—80 évig 5, 80 év felett 3. Elve született összesen 154, (13-al több mint januárban), ezek közül 79 fi, 75 nönemü, törvénytelen 21, iker 4 pár, szomszéd községbeli illetöségü 5. A városi ujszülöttek évi aránya e hóban (a polgári lakosságra számitva) 41.6 pro mille. Házasult 38 pár. Orvosrendöri hullaszemle 6 esetben, törvényszéki bonczolás egyszer tartatott. Orvosrendörileg megvizsgáltatott 133 letartóztatott egyén. A dajkáltak létszáma maradt február 28-án 200.

— **Az országos kiállitás és a kamarák.** Lukács Béla kereskedelmi miniszter az 1896-iki ezredéves országos kiállitás ügyében leiratot intézett az aradi kereskedelmi és iparkamarához, megküldvén a kamarai tagok részére az első kiállitási felhivást. E leiratból kitetszöleg a kamaráknak fontos szerep jut az országos kiállitás körül.

„Mivel — igy ir a miniszter — a kormány a haza minden fiát felhivja, hogy a nemzet ünnepén szivvel-lélekkel résztvegyen és a nagy mü sikeréhez hozzájáruljon, az elsök sorában — a hazai kereskedelmi és iparkamarákhoz, mint közgazdasági életünknek fontos tényezöihez fordulok azon kéréssel, — hogy az ezredéves kiállitás ügyét felkarolva a kormányt feladatának teljesitésében támogassák. Nagymérvben számitok ezen, az ügy

sikerét lényegesen elömozditó közremüködésre, annál is inkább, mert ezen, a nemzetek életében vajjmi ritka ünnepély csak ugy fog valóban orsz. jelleggel birni. ha ezt a magyar szent korona országainak minden fia, de különösen iparosaink és kereskedöink saját ügyeiknek fogják tekinteni, intézkedtem, hogy a kiállitási ügy szervezésének keretében minél tágabb müködési kör jusson a kereskedelmi és iparkamaráknak és hogy különösen a kamarai kerület ipari és kereskedelmi tényezöinek érdekei a kamarákban találják hivatott képviselöiket. Szándékozom minél gyakrabban igénybevenni a kamarák tanácsát és közremüködését és biztositom, hogy az ügy érdekében nyilvánuló óhajtásai nálam mindenkor visszhangra fognak találni. A közremüködés mérvére és módozataira nézve legközelebb fogom a kereskedelmi és iparkamarát értesiteni."

— **Egy aradi ifjuról.** A budapesti kir. itélötábla elnöke ifj. Kron Kálmán végzett joghallgatót, a budapesti kir. itélötábla kerületébe dijas joggyakornokká nevezte ki.

— **Visszafelé haladunk.** Legalább az időjárás erre vall. Az égboltozat komor, sötét, egész nap esik az esö s feledteti velünk, hogy a tavasz küszöbön van. Pedig bizony a már élvezett verőfényes, aranyos tavaszi napok után rosszul esik az idö mai elborulása. A korzó csendes, alig mozog rajta ember. Oda a nyüzsgö déli és esti kép, mely Arad e szép utvonalának olyan kedves szint kölcsönöz. De vigasztaljuk magunkat, hogy boru után derü s rövidesen ismét lesz szerencsénk napsugárhoz, ibolyához, kikelethez.

— **Köszönet a számvizsgálóknak.** A lapok tudósitásaiba, melyet a polgári jótékony nöegylet vasárnapi közgyüléseröl hivatalos helyröl vett adatokból közöltek, hiba csuszott, a mennyiben — mint értesülünk, — az ülés Boros Beniné, Nachtnebel Ödönné és Rozsnyai Mátyásné ürnöknek, mint számvizsgálóknak mondott buzgó munkálkodásukért jegyzökönyvi köszönetet és nem Boros Beni, Nachtnebel Ödön és Rozsnyai Mátyás uraknak, miként az a tudósitásokban olvasható volt.

— **Elet és halál.** Aradváros területén az elmult héten született 39 csecsemö, kikből 30 fi-, 8 nönemü. Elhalt a városi lakosságból 25 egyén, 12 fi-, 13 nönemü. A születések évi arányszáma 43.3, a halálozásoké 29·2 promille. A difteritisz 3 gyermeket vitt el a mult héten.

— **Az államvasut köréböl.** A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesité szerint f. évi márczius hó 12-étöl kezdve Csaba és Gyula állomások között két uj, reggel és este közlekedö személyszállitó tehervonat fog forgalomba helyeztetni, melyek a budapest-aradi vonal gyors-vonataihoz csatlakozásokat közvetitenek.

— **Jótékonyság.** Az aradi szegény tanulókat segélyezö egyesület javára f. évi febr. 4-én rendezett tánczmulatság alkalmából utólagosan a következö gyermek-barátok voltak szivesek adományaikkal a szegény iskolás gyermekek nyomorát enyhiteni: Mélt. gr. Károlyi Tibor 10 frt, Lilienberg Sándor (Pankota) 5 frtot, özv. br. Bánhidy Albertné 5 frtot, Dameszkin Arzén (Temesvár) 3 frtot. Koszoruk megváltása czimén a következö összegeket kaptuk: Bereczky Máténé urnö (Kovácsháza) boldogult Sármezey Antalné emlékezetére 10 frtot, Szentpétery Antal ur megboldogult Andrényi Kálmán és Sármezey Antalné emlékezetére 10—10 frtot. A nemes szivü emberbarátok fogadják ez uton is a szegény tanulók háláját. Hauser Károlyné egylt. elnök.

— **Czégváltozás.** Grünbaum Armin körlevélben tudatja, hogy az arad-csanádi vasuti palotában levö Krón és társa czég vegyes kereskedését átvette. — Lengyel Lipót helybeli litografiai müintézet-tulajdonos szintén körlevélben hozza tudomásra, hogy Stein Zsigmondot, ki egy idö óta már müködött üzletében nyilvános beltagként bevette s üzletét „Lengyel és Stein" bejegyzett czég alatt folytatja.

— **Katonai alapitványi helyek.** A m. kir. honvédelmi miniszterium rendelete nyomán Aradváros tanácsa közhirré tételi, hogy a hadsereg katonai nevelö- és képzöintézeteiben, valamint a katonai tiszti leányok nevelö intézetében rendszeresitett több magyar állami alapitványi hely, továbbá a fiumei hadtengerészeti akadémiában elöre láthatólag 31 egészen ingyenes és féldijmentes kincstári, fizetéses és alapitványi hely fog betöltetni. A pályázati részletes hirdetmény és felvételi feltételek a városi katonai ügyosztályban betekinthetök.

— **Megkerült ártézi kutas.** Maróczy József szegedi lakosról és ismert artézi-kutcsinálóról azt a kalandos hirt terjesztették, hogy eltünt. De hogy tünt el! Csak kint járt Szerbiában, hol dolga volt neki. Most visszajött s nehány nap mulva Aradon fog artézikutat furni a Simay-féle gözfürdö udvarán.

— **A „czine mintye" áldozata.** Somogyuzsopa biharmegyei községben rémes gyilkosság történt vasárnap este 9 órakor. Cson György ottani lakos már régóta bosszut forralt Brinzás Tógyer ellen és folyton kereste az alkalmat, hogy vele összetüzhessen. A mondott időben végre meglátta, a mint ellenfele a korcsmába ment. Magához vette Brinzás Mitrut és Ricz Tódort és utána indult. A mit sem sejtö Brinzás Tógyer békésen iddogált asztala mellett, midön a trifólium durván rátámadt. A szidalmakat reálinjuriák követték. Cson és társai magukkal hozott fütyköseikkel addig ütötték-verték a földre tepert Brinzás Tógyert, mig az kiadta lelkét.

— **Utána ment a feleségének.** Szép asszony volt, jó feleség volt az Oltean Abrahám fiatal felesége. Keresni kellett nálunk boldogabb párt Alvinczen. Nagy is volt a szegény Oltean bánata, mikor szép felesége a napokban meghalt. S nem is birta el az életet nélküle. Mikor a koporsót kivitték a szobából, a férj utána bámult néhány pillanatig, aztán behuzta az ajtót és halántékon lötte magát. A temetö pap szomoru énekét a pisztoly tompa dörrenése zavarta meg. Az alvinczi kis temetöben két uj sirt hantoltak föl egyszerre, egymás mellett.

— **Háromfejü gyermek.** Akna-Sugatagon e hó harmadikán egy nö szörnyet szült, melynek három feje volt. Az egyik fej rendes módon a nyakon volt, de szeme és orra hiányzott, a másik a rendes fej tetején ült, de szintén szem, orr vagy száj nélkül; végül a harmadik, a nyak oldalán nött ki. A szörny belei a jobboldalon egy hártya-zacskóban feküdtek.

— **Bot-párbaj.** F. hó 4-én történt. A via Tritonén szembe jött egymással két elökelö, czilinderes ur, s mikor összeértek, kölcsönösen üdvözölték egymást — hatalmas bot-ütésekkel A czilinderek csakhamar porba hullottak. Az utcza csöcseléke visszafojtott lélekzettel leste az elegáns pour parle kimenetelét s határozottan elitélte a rendörséget, mely közbelépve elrontotta az ö ingyenes mulatságát. A jeles bot-vivók nevei: Adolfo Fabiani marki és Tiberi márki.

— **Sürü bombázás.** Mint Nápolyból irják, Messina város prefektusának, Napiielli grófnak palotája elött e hó 3-án pénteken egy bomba fölrobbant. A robbanás következtében a palota falának egy része és a kapu romba dölt és az összes ablakok összetörtek. Négy hét alatt ez az ötödik bombamerénylet Messinában s valószinü, hogy valamennyit az anarchisták követték el.

— **Zálogházi árverés** lesz ma Weisz Dávid helybeli zálogintézetében, melyre felhivjuk az érdeklödök figyelmét.

— **Hö- és légmérsék, időjárás.** Aradváros föorvosának jelentése szerint az elmult hóban a hömérö legmagasabb állása C° 15·0 februar hó 28-án d. u. legalantabb állása C°—23·8 februar 6-án éjjel jegyeztetett. A légsulymérö állása 779.7 mm. legmagasabb és 741·0 mm. legalantabb pont között ingadozott. Az időjárás a hónap elsö harmadában zord és fagyos, ezentul végig mérsékelt hideg, borus, szeles, nehányszor esös volt. Havazott 4 nap, esett 4 nap, köd ereszkedett háromszor. Az összes csapadék 25 mm., ebböl hó 14 milliméter. Uralgó szélirány volt a keleti.

— **Pályázatok.** A miskolczi kir. járásbiróságnál albirói állás 2 h. a. — Postamesteri állás Szerb-Bókán 3. h. a. — A soroksári, esetleg más adóhivatalnál IV. oszt. adótiszti állás 2. h. a. — m.-kövesdi kir. járásbiróságnál aljegyzöi állás 2 h. a. — A györi kir. itélötábla kerületében több joggyakornoki állás. — A lévai kir. adóhivatalnál III. oszt. adópénztárosi állás 2 h. a.

Egyletek, Társulatok.

— **Az aradi „Philharmonia-egyesület"** f. hó 9-én este 8 órakor teljes összpróbát tart, melyre a müködö tagokat ez uton hivja meg az elnökség. A próba a polgári fiuiskola diszteremében tartatik meg.

Szinház.

A szinház müsora:

Márczius 9. (Csütörtök) Az apósok, vigjáték; Kövessi Albert vendégfellépte.

Márczius 10. (Péntek) A fehér rózsák, bohózat Kövessy Albert második vendégfellépte.

Bolondok estélye. Huszárszerelem.

— Márczius 8. —

Bónis Lajosnak, a társulat tehetséges fiatal tagjának jutalomjátéka folyt le tegnap este szépen telt ház elött. A közönség a jutalmazottat szinreléptekor meleg tapssal fogadta; a zenekarból pedig két babérkoszorut nyujtottak fel neki.

Bónis tegnap esti szereplése minden tekintetben kielégitette az igényeket. Ugy Aladárját a „Bolondok estélyében", valamint Dér Pistáját a „Huszárszerelemben" az egyszerü poetizmus nyugodt derüje jellemezte. Keresetlen eszközökkel közvetlenül hatott, s ez róla táplált jó véleményünket csak megerösitette. A többi szereplök — lehet, hogy a jutalmazandó iránti tekintetböl — de kivétel nélküli jók voltak. (**Hr.**)

Táviratok.

Az elkeresztelési rendelet.

Budapest, márcz. 8. (Saját tud. táv.) Csáky tegnapi beszéde fontos eseménye a politikának Csákyt mindenfelé ünneplik. Mondják, hogy Csáky a vita folyamán névszerint megfogja nevezni azon érsekeket és püspököket, akik sajátkezü levélben helyeselték Csáky elkeresztelési rendeletét. Közöttük vannak máris megnevezhetök és pedig: Simor és Haynald. Az élö püspökök közül háromnak van Csákynál ilyen olliozus levele.

Szélvész.

Budapest, márcz. 8. (Saját tud. táv.) A fövárosban reggel óta óriási szélvesz dühöng. A háztetökröl cserepek és bádogdarabok hullnak a járókelökre, több szerencsétlenséget okozva a Hatvani-utczában. A szél ugyanis egy üzleti czimtáblát ledobott Tauscher József jogász fülére, aki agyrázkódást szenvedett. Bevitték a Rókusba. — A Dunaparton pedig a Viktória-malom kocsi-lovai megbokrosodtak a szélvész által okozott ajtó- és kapu-becsapódásoktól, a rájuk hulló cserépdaraboktól s neki vágtattak a Dunának s bele is fulladtak.

Vilmos császár és neje olaszországi utja.

Berlin, márczius 8. (Saj. tud. távirata.) A császári pár római látogatására vonatkozólag a Tageblatt olaszországi levelezöje arról értesül, hogy a diplomácziai testület régen birt tudomással róla, hogy Vilmos császár és neje meg fogják látogatni az olasz királyi párt. A császár bejelentése, mely szombaton érkezett, mindazonáltal egészen váratlanul jött, mert a látogatás idejét nem ismerték. Az ünnepségek programmja még nincs megállapitva. Az udvarnál fényes virágkorzót terveznek, de valószinü, hogy nagy csapatszemle is lesz. Gyanitják, hogy Vilmos császár ezuttal közvetlenül a Quirinálból fogja látogatását a vatikánban megtenni. A császári pár itteni tartózkodásának idejére nézve még nincs megállapodás.

Merénylet egy munkás ellen.

Berlin, márczius 8. (Saj. tud. távirata.) Tegnap este Friedrichshamban egy 32 éves munkásember ellen merényletet követtek el. Hárman ugyanis megrohanták, megkötözték és késeikkel megszurkálták a szerencsétlent, azután elmenekültek, a nélkül hogy a rendőrségnek sikerült volna, kilétüket kinyomozni. A munkáson ejtett sebek veszélyesek.

Meggyilkolt elöljáró.

Belgrad, márczius 8. (Saj. tud. táv.) Akszentizsocsig raboviczai elöljárót az uton meggyilkolták. Hat radikálist a gyilkosság gyanujából elfogtak. Temetése roppant néptömeg jelenlétében nagy izgalommal történt meg. A kormány rendkivüli szigorral lép föl a radikálisok ellen.

Távozó miniszter.

Madrid, márcz. 8. (Saj. tud. távirat.) A tengerészeti miniszter beadta lemondását.

Congo-állam és az arabok.

Brüssel, márcz. 8. (Saját tud. távirata.) A congo-kormány 6000 fegyveresből álló csapatot szerel fel, hogy a Congoterületet megszabaditsa, az araboktól. A csapat főparancsnoka Touthier százados.

Bünvádi vizsgálat egy szoczialista lap ellen.

Brüssel, márczius 8. (Saját tud. táv.) A »Temple«, a szoczialisták főlapja felszólitja a munkásokat, hogy fegyverkezzenek és adott esetre dynamithoz is nyuljanak, hogy az általános szavazatjogot kierőszakolják. A kormány nevezett lap ellen meginditotta a bünvádi eljárást.

A Panama-pör megkezdése.

Páris, márcz. 8. (Saját. tud. táv.) A Panama-megvesztegetési pört ma d. e. tiz órakor kezdték meg. Az igazságügyi palota előtt roppant tömeg leste a kiszivárgó hireket.

Clemenc vádlott megindult hangon válaszol az általános kérdésekre.

Lesseps Károlyon nagyon meglátszik a börtön sorvasztó levegője.

A megszökött Arton jöljegyzéseit kivonatosan felolvasták.

Brisson lemondása.

Páris, márczius 8. (Saj. tud. távirata.) A Figaro jelentése szerint Brisson kijelentette, hogy sajnálatára egészségi állapotára való tekintettel az enquetbizottság elnökségéről éppen a legnehezebb pillanatban kénytelen visszalépni.

Cottu és Eiffel felebbezése.

Páris, márczius 8. (Saj. tud. távirata.) A felebbezési biróság elvetette Cottu és Eiffel ama kérvényét, hogy a korrupczióperben hozandó itélet kihirdetéséig óvadék mellett szabadlábra helyeztessenek.

Ulster és Irland.

London, márcz. 8. (Saj. tud. távirata.) A »Globe« értesülése szerint Ulster képviselői az alsóházban mozgalmat szándékoznak inditani az iránt, hogy Ulster Irlandból kiválasztassék, ha a homerule-javaslat elfogadtatnék.

Közgazdaság.

— **Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1893. évi márcz. hó 7. Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendü: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 51—52 krig Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 51—52 krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgon felüli sulyban) 55—56 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 klgr. sulyban) 53—54 krig. Fiatal könnyü (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 51—52 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 51—52 krig. Közép (pkint 220-280 klgr. sulyban 51—52 krig. — — Könnyü (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 50—51 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilogron felüli sulyban) 50—51 krig — Közép (pkint 220—260 kilogr. sulyban) 50—51 krig. — Könnyü (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 49—51 krig. Sertéslétszám: 1893. márcz hó 5-én volt készlet 113,960 darab 1893. márcz. 6-án felhajtatott: 2912 db. 1893 márcz. 6-án elszállittatott 1074 db. 1893. márcz. 7-én maradt készletben 115,798 drb. — A hizott-sertés üzletirányzata: változatlan.

Szeszüzlet.

— Márczius 8. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 50.— kicsinybeu 50.50 hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, márczius 8. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj		Irányzat	100 kilogramm frt
Termény	Buza	bánsági	lanyha	7.25— 7.70
		tiszavidéki	„	7.40— 7.90
		pestvidéki	„	7.35— 7.85
		fehérmegyei	„	7.35— 7.85
		bácskai	„	7.40— 7.90
		észak-magyarországi	„	—.——.—
	Rozs	—	csend.	6.25— 6.40
	Árpa	takarmány	csend.	4.90— 5.20
		égetni való	„	5.35— 5.80
		sörfőzdei	„	6.10— 7.30
	Zab	—	szilárd	5.60— 5.90
	Tengeri	bánsági	szilárd	4.75— 4.75
		másnemü	„	4.65— 4.70
	Káposzta-repcze		szilárd	—.——.—
	Köles	—	szilárd	4.40— 4.60
Szokványosan határidőre	Buza	tavaszra	lanyha	7.42— 7.43
		junius 1894	„	7.26— 7.27
		őszre	„	—.——.—
	Tengeri	május-junius 1894	lanyha	—.——.—
		szept-október 1893	„	4.66— 4.67
	Zab	Budapest sz. tavaszra	lanyha	—.——.—
		Budapest sz. őszre	„	5.56— 5.57
	Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	lanyha	11.80—11.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1893. márczius 8.

Magyar aranyjáradék 4%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	115.80
Magyar papirjáradék 5%	100.—
Magyar vasuti kölcsön	123.—
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsájtás	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsájtás	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsájtás	120.50
Magyar földtehermentesitési kötvény	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvény záradékkal	—.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	—.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötv. záradékkal	—.—
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	—.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	—.—

REGÉNY-CSARNOK.

ZÁTONYOK.

Irta: **Perfall Antal br.**

— Az „Aradi Közlöny" számára forditotta: —

[37] **Madzsar Gusztáv.**

Nyoma sem volt a titokzatos tépelődésnek, abból a férfiatlanságból semmi sem volt benne található, nem is volt az egyéb, mint pillanatnyi kedélybetegség, melyen már szerencsésen tul volt. Betty szégyelte azokat a különös gondolatokat, melyek akkor a betegágyban lelkében támadtak, s minden erőlködésének daczára mégis minduntalan visszatértek.

Bernát nevette most már ostoba lelkiismeret-furdalásait, korábbi tétlenségét. A szerencse felemelte, önérzettel, férfias büszkeséggel tölté el. Háza, gyermeke virult, Betty boldog volt. A második évben fia született, az örökös, a vagyon megtizszereződött és most még lelkiismereti dolgot cs náljon a miatt az ötvenezer dollárnyi tréfa miatt. Most már tréfának nevezte.

Smidt Henri kétségkivül meghalt, előtte, az élettel daczoló, tettvágyó ember előtt nem számitott többé. Dicsérte tartózkodását abban az órában, mikor közel volt hozzá, hogy saját és családja szerencséjét koczkára tegye, egy bolondság miatt. Az a félelme is alaptalan volt, hogy Bettyben akkori elővigyázatlan kijelentései csekély gyanut keltettek, bensőbb szeretettel csüggött rajta, mint bármikor; igen, ha valamikor gyanusitotta volna is, most ugy tünt fel, mintha érezné, hogy kötelessége azt jóvá tenni.

A szerencse napja sütött Crosby-Ranchra és — a mint mindig történni szokott az egész környék arra törekedett, hogy sugarai mellett melegedjék. Bernát háza gyülőhelye volt az egész szomszédságnak s mindenkinek vendégszeretően nyitva állott. Ilyen körülmények között a politika és társadalmi tisztességek sem maradtak el, megválasztották képviselőnek, a vidék, söt Peoria ünnepélyei alkalmával is beválasztották a bizottságokba, söt elnöknek is. Weltz Bernát most az állam iparos-világában hangzatos név volt, mely még nagy lendületet igért.

Ilyen körülmények között Smidt Henrynek, vagy amint magát nevezte Müllernek, nem volt nehéz Davenportban közelebbi dolgokat hallani Crosby-Ranchról. Ambár ott most többet beszéltek Petroliáról, a mint a kis helységet most nevezték, a mely a finomitó mellett keletkezett, de azért az emberek ismerték a két név összefüggését.

A szerencsés tulajdonost Weltz Bernátnak hivták, német volt, pár éve, hogy erre a vidékre jött, nős — két gyermeke van, derék, tiszteletre méltó ember.

(Folytatása következik.)

Aradvárosi szinház.

Évadbérlet 155. szám. Havibérlet 10. szám.

Csütörtökön, 1893. évi márczius hó 9-én:

Kövessy Albert ur

első vendégfellépte.

Az apósok.

A Rökk Szilárd-féle alapitványból 500 forinttal jutalmazott eredeti vigjáték 3 felvonásban. Irta: Gabányi Árpád.

SZEMÉLYEK:

Bogyai Farkas	Kövessy.
Pali, fia	Gergely.
Farkas, fia	Pethes.
Felvinczi Eduárd	Csatár.
Laura, leánya	Arányi B.
Margit, leánya	Tárnoki G.
Juliska	Kézdy J.
Zab Feri	Sz. Németh.
Dr. Gáti Elek	Bónis.

Kezdete 7 órakor.

Idegenek névsora Aradon.

— Márczius 8. —

Fehér Kereszt szálloda: Iritz Gyula kereskedő, Makó. Mayer Áron magánzó, Szeged. Mezey József magánzó, Budapest. Kocsis István birtokos, Lebél. Gesztesy László magánzó, Oroszi. Mamusek A. mérnök, Bécs.

Vass szálloda: Weisz Adolf ékszerész, Budapest. Adamovits Hugó igazgató, Nádas.

Magyar Korona szálloda: Leipniker testvérek birtokosok, M.-Bodzás. Fügel Péter vendéglős, Kunágota.

KIS LOTTO.

Prágai:

36, 80, 58, 64, 82.

Nagy-Szebeni:

76, 78, 40, 15, 35.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

25,201 | 93 szám. **M. kir. államvasutak**

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak alólirt igazgatósága az 1893. év folyamán összegyülő és nélkülözhetővé váló különböző ócska anyagokat (sinek és fémnemüek kivételével) értekesiteni óhajtván, ezek eladása czéljából nyilvános pályázatot hirdet. Az átengedett anyagok átvétele és eltávolitása tekintetében az alább idézett feltételek irányadók, de a folyó évi november végéig összegyülendő anyagok feltétlenül deczember hó 25-ike előtt, a deczember hóban összegyülendők pedig a következő év január hó 25-ig átveendők s eltávolitandók.

A pályázni kivánók kéretnek, hogy 50 kros magyar bélyeggel ellátott ajánlatakait a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési szakosztályához (VI. Andrássy-ut 73. II. em. 43. ajtó) a következő czimzéssel: «Ajánlat ócska anyagok megvételére 15,201/93 számhoz» 1893. márczius hó 10-ik napjának déli 12 óráig benyujtani szivesskedjenek.

Az ajánlattevő magára nézve is kötelezőnek elismeri az ócska anyagok eladására vonatkozó és 129,381/91 szám alatt fennálló feltételeinket, melyeket aláirásával ellátva okvetlenül ajánlatához csatolni tartozik.

Ezen feltételek nyomtatványtárunknál példányonként 15 krral megszerezhetők. Az ócska anyagok részletes kimutatása anyag és leltár beszerzési szakosztályunkban kapható.

Bánatpénz képen a megvenni szándékolt mennyiség és az ezért felajánlott egység ár szerint kiszámitott értékösszeg 5%-a az ajánlat benyujtására kitüzött határnap előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban főpénztárunknál leteendő.

Bánatpénz vagy a fentidézett aláirt feltételek nélkül, ugyszintén elégtelen bánatpénzzel, vagy elkésve beérkező ajánlatok vagy olyanok, melyek a feltételektől eltérnek, valamint pótajánlatok figyelembe vétetni nem fognak, ugy szintén olyanok sem, melyekben javitások vagy vakarások fordulnak elő.

Az ajánlatban határozottan kiteendő, azon m. kir. államvasuti állomás, a melyen az ajánlattevő az ócska anyagokat átvenni kivánja, továbbá az ajánlati ár számokkal és betükkel olvashatóan kiteendő.

Az ócska anyagoknak esetleges csomagolási költségeit a vevő czég tartozik viselni.

Az ajánlattevő ajánlatával a pályázat eredményének eldöntéséig kötelezettségben marad ezt: tehát időközben vissza nem vonhatja.

Az ajánlatok tetszés szerinti részmennyiségre szólhatnak, de a m. kir. államvasutak igazgatósága is fentartja magának azon jogot hogy tetszés szerinti részmennyiséget engedhessen át, melyet ajánló — ha csak az ellenkezőt ki nem kötötte — elfogadni köteles.

A m. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja továbbá magának a jogot, hogy az ajánlatok közt tekintett nélkül az ajánlott árakra szabadon választhasson s hogy végre a czél elérésére másféle intézkedéseket is tehessen.

Budapest, 1893. január hóban.

115. 3—3. **Az igazgatóság.**

171602 M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapesti északi főmühely telepén lévő munkásvendéglőnek és vendéglői lakásnak f. 1893. évi május hó 1-től számitandó három évre leendő bérbeadására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

Az emlitett mühelyi telepen körülbelül 1400 munkás dolgozik, és a vendéglő helyiségek a szükséges berendezési tárgyakkal a m. kir. államvasutak igazgatósága által vannak berendezve.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a vendéglő bérlője által az északi főmühely munkásainak, a kiszolgáltatott ételek és italok fejében az északi főmühelyfőnökség utalványozása alapján nyujtott hitelnek megfelelő összeget, — mely azonban munkásonként és félhavonként 5 frtnál nagyobb összegre nem rughat, — az érvényben levő szabályzatok szerint a munkások keresetéből a bérlő részére minden hó 1-én és 15-én hivatalból levonatja.

A feltételek, melyek mellett az emlitett helyiségek bérbe adatnak, a pályázati határidőig naponkint az igazgatóság mühelyi szakosztályában (Andrássy-út 75. sz. III. em. 8.) és a máv. budapesti északi főmühely főnökségénél (kőbányai út) ingyen átvehetők, vagy ugyanezen helyekről pósta utján is megszerezhetők.

Az ajánlatok lepecsételve és »Ajánlat a 171602|92 számhoz az északi főmühelyi vendéglő bérbevételére« 1893. évi márczius hó 10-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatóságának mühelyi szakosztályában átadandók, vagy oda posta utján megküldendők. Az ajánlatokhoz ajánlattevő a feltételek egy példányát kellően kitöltve tartozik csatolni. A csatolt feltételek ajánlattevő által két tanu előttemezése mellett irandók alá akként, hogy ajánlattevő aláirása előtt azt is kijelentse, miszerint a feltételeket mindenekben elfogadja.

Bánatpénzképen 500 frt készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1893. évi márczius hó 9-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő. Az ajánlatban ennek megtörténte megemlitendő, de a letéti jegy nem csatolandó.

Nem kellően kiállitott ajánlatok, vagy olyanok, melyek a kitüzött határidő lejárta után érkeznek, vagy végre azok, melyekre nézve a bánatpánz nem tétetett le, figyelembe nem vétetnek.

Minden ajánlattevő ajánlatával a pályázat eldöntéséig kötelezettségben marad; az igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közt minden megszoritás nélkül tetszése szerint szabadon választhasson, esetleg ujabbi ajánlati tárgyalást hirdethessen.

Budapest, 1893. február 3.

Az igazgatóság.

M. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége

1401 | 893. sz. 63 3—3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Szerencs állomásán, az 1893. évi julius hó 1-töl megüresedő vendéglői üzletnek ugyanazon időponttól számitott három évi időtartamra leendő bérlete iránt, azaz 1896. évi julius hó 1-ső napjáig, ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Szerencs állomásán lévő vendéglő üzletére 1401. számhoz" ellátott, boritékba zárt és lepecsételt, nem különben a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok, az 1893. évi április hó 15-ik napja déli 12 óráig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége titkári hivatalához — posta utján tértі vevény mellett — nyujtandók be. Bánatpénz fejében pedig 100 frt, azaz egyszáz o. é. forint készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban, a nevezett üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál Miskolczon az 1893. évi április hó 14-ik napja déli 12 óráig leteendő.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek, a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és keresk. osztályában (II. emelet) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők; miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmökben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitüzött határidőn tul beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre, szabadon választhasson.

Miskolcz, 1893. január 18-án.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége.

1474. sz. 117 3—3

Pályázati hirdetmény

sósav, horganyhulladék és talpjelzőszegek szállitására.

A nagyváradi talpfatelitő telep részére 1893. évi Márczius hó 20-tól 1893. évi Szeptember hó végeig.

1930 g (100 kgm.) sósavra

194 ezer darab horgonyzott talpfajelzőszegre és

480 g (100 kgm.) horganyhuladékra

lévén szükség, ezen mennyiségek szállitásának biztositása czéljából ezennel nyilvános pályázat hirdettetik

Szállitó köteles ha kivántatik a neki átengedett mennyiség 25 százalékával többet is az ajánlati egység árrai szállitani, mely kivánalomról azonban szállitó az üzletvezetőség által még Junius hó vége előtt fog értesittetni.

A szállitás a magyar kir. államvasutak részére érvényben levő 128381 | 91 sz. alatt kiadott általános anyag szállitási feltételek és a jelen kiirás alkalmával 1474. sz. a. szerkesztett pályázati feltételek szerint eszközlendő.

A fentemlitett szállitási feltételek a magyar kir. államvasutak összes üzletvezetőségénél naponta megtekinhetők, vagy pósta utján a magyar kir. államvasutak budapesti nyomtatványtártól 25 kr. vételár lefizetése mellett megszerezhetők.

Ajánlati minták és az 1474 | 93. számu pályázati feltételek a magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségnél dijmentesen kaphatók vagy onnan pósta utján kérhetők.

Mindegyik ajánlattevőtöl feltételeztetik, hogy a fennebb emlitett feltételeket ismeri, és azokat egész terjedelmében elfogadja. Az ajánlati mintán a szállitandó anyagok gyártási helye kitüntetendő. Az egészegi ár az ajánlati mintán látható egység szerint minden anyagnál külön-külön számokkal és betükkel kiteendő. Az 50 krajczáros magyar bélyeggel ellátott és bepecsételt ajánlatok következő külczimmel:

„Magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Kolozsvártt."

„Ajánlat talpfatelitő anyagok szállitására 1474 | 93 számhoz".

1893 évi Márczius hó 15-én délelőtti 11 óráig a kolozsvári üzeltvezetőség anyag és leltár beszerzés osztáljához benyujtandók vagy pósta utján beküldendők. Bánatpénz gyanánt az ajánlott menyiség értékének 5 százaléka készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban f. évi Márczius hó 14-dikén déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál leteendő.

Az ajánlatot az egyes anyagok egész kiirott mennyiségére vagy annak tetszés szerinti részletére lehet tenni.

A magyar kir. államvasutak részére határozottan fentartatik a jog, hogy az ajánlatok közt minden tekintet nélkül az árra és feltételekre szabadon választhasson, továbbá hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti részmenyiség szállitását is átengedhesse az esetben, ha az ajánlat világosan nem az egész menynyiség szállitásának elnyerése s kikötése mellett tétetett és végre, hogy a czél elérésére bármily más irányu intézkedést is tehessen.

Egyidejüleg fenntartja magának az üzletvezetőség azon jogot is, hogy addig is mig az ajánlatok fölött döntőleg határozna, egyes ajánlkozóknál az ajánlati árak mellett megrendeléseket tehessnn.

Az illető ajánlkozók ezen megrendeléseket teljesiteni köteleztetnek anékül, hogy ebből folyólag valamely szállitásnak végleges átengedését követelhetnék.

Kolozsvár, 1893 évi február hóban.

Az üzletvezetőség.

2490 | 893. kh. sz. 144 3—3

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottságának 3237/131 881. sz. a. kelt s a nagyméltóságu m. kir. Belügyminisztérium által 54186/884. szám alatt jóváhagyott szabályrendelet alapján a ház, kert, szőllő és föld birtokosok, és bérlők felhivatnak, hogy udvarukban kertjükben, szőlőjükben és tanya földjeiken található gyümölcs és diszfákról, bokrok és cserjékről a hernyófészkeket és pete gyürüket folyó évi Márczius hó 15-éig leszedessék és azokat tüz veszélyre alkalmat nem szolgáltató helyen elégessék; — tavasz és nyár folyama alatt mutatkozó hernyókat és hernyó hálókat leszedessék és elégessék.

Minden tulajdonos és bérlő felhivatik, hogy amennyiben szomszédja a fennebbi kötelezettségnek eleget nem tenne, azt a kapitányi hivatalnál bejelentse. A hivatkozott szabályrendelet 4. §-sa értelmében a rendes hernyózást mulasztó tulajdonosok vagy bérlők azon felül hogy az általuk elmulasztott munkálat az ő költségökre hivatalból fog elrendeltetni 25 frt erejéig, a bejelentést mulasztó szomszédok pedig 10 frt erejéig fognak az elkövetett kihágásért büntettetni.

A kártékony rovarokat pusztitó éneklő madarak kimélése különösen ajánltatik a lakosság figyelmébe.

Aradon, 1893. február 25-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Egy tavaszi

vértisztitó kúrához

legalkalmasabb szer a Herbabny J.-féle erősitett

SARSAPARILLA-SYRUP.

Herbabny J. erősitett sarsaparilla-syrupja gyöngén oldólag hat s erős vérjavitó szerül van (20 év óta) elismerve, a mennyiben minden beteges anyagot, a mely a vért sürüvé, rostossá, gyors keringése alkalmatlanná teszi, az abból eltávolitja, ugy az elromlott és beteges nedveket, elszaporodott nyálka s epét — mely a sok betegség kutforrása — ártalmatlan módon fájdalom nélkül válassza ki a testből.

Kitünően hat ennélfogva székrekedésnél, fej elleni vértolulásnál, fülzugás, szédülés, főfájás, köszvény- és aranyérnél, gyomor-elnyálkásodásnál, rosz emésztésnél, máj- és lépdaganatnál, továbbá mirigydaganatnál, mérges fekélyek, bőrkiütések stb. ellen. 7. 5—12

Egy eredeti üveg ára használati utasitással együtt 85 kr., postán 15 krral több a csomagolásért.

Valódiság igazolásául minden üvegnek a fenti védjegyet kell viselnie.

Kapható:

RING LAJOS

„Angyalhoz" czimzett gyógyszertárában Aradon Asztalos Sándor-utcza 1-ső szám.

Kisjenői jár. főszolgabirájától.

1028 | 1893. 166 3—3

Pályàzati hirdetmény.

Elhalálozás folytán Nadab községben a jegyzői állás üresedésbe jövén, az 1886. évi XXII. t. cz. 68. §-a értelmében eszközlésbe veendő betöltésére haturidőül **folyó évi márczius hó 27-én** d. e. 9 órája határidőül Nadab községházához kitüzetik.

Pályázni óhajtók felhivatnak, miszerint az 1883. évi I. t. cz. 6. §-a értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket 1893. márczius hó 26. napjáig alólirott főszolgabiróhoz adják be; a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Kisjenőn, 1893. márczius 4.

Péczely Elek,
főszolgabiró.

3210 | 893. 152 3—3

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. belügyminiszter ur 4152 | 893. sz. körrendelete nyomán ezennel közhirré tétetik, hogy az észak-német Hayden és hamburg-amerikai hajózási részvénytársaságon kivül a belga és német-alföldi vonalak társaságai is elhatározták, hogy az É. A. Egyesült államok által a bevándorlás ellen görditett akadályokkal szemben f. évi január 1-től kezdve a nevezett államokba csakis I. és II. osztályu utasokat szállitanak, a fedélközöni szállitást tehát melyet eddig majdnem kizárólag a kivándorlók vettek igénybe, beszüntetik.

Arad, 1893. február hó 25-én.

A városi tanács.

2582 | 893. kh. 3—3

Hirdetméuy.

Az utczán megjelenő álarczosok rendszerint oknélküli csődület, nagy csoportos csatangolás okozói, s ez által a járó kelőknek alkalmatlanok, a köznyugalmat háboritják.

Minélfogva megtiltom hogy a közeledő Purim ünnepek alkalmával a szabadság tér, Andrássy tér, Eötvös, Petőfi, Megyeház utczák, Városház környékén. Széchenyi, templom, Deák Ferencz, Zrinyi, Forray, Rákóczy, Hassinger és rövid utczákban álarczosok megjelenjenek; — A város itt meg nem jelölt részeiben álarczosok megjelenhetnek, ugyan, de csak éjfél előtt 10 óráig.

Ezen intézkedésem ellen vétők az 1870. évi XX. t. cz 76 §-sza alapján fognak büntettetni.

Aradon 1893. évi február hó 28-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

2729 | 893. kh. 161 3—3

Hirdetmény.

A magán fogat és bérkocsitulajdonosokat felhivom, hogy a kincstári Maroshidon való sebeshajtástól tartózkodjanak, alárendeltjeiket a fennálló tilalom megfigyelésére figyelmeztessék, mivel sebeshajtás esetére az 1890. évi I. t.-cz. 108. §-a fog alkalmazásba vétetni.

Arad, 1893. márczius 3-án.

Sarlot Domokos,
rökapitány.

3102 | 893. 3—3

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. belügyminiszter ur 11732/1893 sz. a. kelt körrendelete nyomán ezennel közhiré tétetik, hogy az osztrák csász. kir. kormány, a magyar korona országaiból származó rongyoknak, ocska ruházati czikkeknek, továbbá használt állapotban lévő fehér és ágynemüeknek Austriába való bevitele és átvitele iránt kibocsátott tilalmát visszavonta.

Ezen visszavonó rendelet következtében a magyar korona országaiból származó áruknak a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok területére való bevitel és átvitele az osztrák hatóságok részéről már semmiféle korlátozás alá nem esik ugyan; a mennyiben azonban némely czikkeknek és nevezetesen a rongyoknak stb. bizonyos helyekről való szállitása a belföldi forgalomban külön kiadott rendeletek által bizonyos mérvben korlátozva lenne, a korlátozás önként érthetőleg az illető csikkeknek Ausztriába vagy a külföldre való szállitására is vonatkozik s ennélfogva az ily czikkek az illető helyekről szállitásra nem vehetők fel.

Arad 1893. február hó 18-án.

A városi tanács.

20,409 | 43. **M. kir. államvasutak.**

Hirdetmény.

III. pótlék életbeléptetése a m. kir. államvasutak vonalain érvényes helyi dijszabáshoz (II. rész.

A magy. kir. államvasutak vonalain 1892. évi február hó 1-től érvényes helyi árudijszabáshoz (II. rész.) 1893. évi április hó 1-én a III. pótlék lép hatályba.

Ezen pótlék egyes határozmányok és kivételes dijszabások módositását, illetve kiegészitését — igy különösen a Budapest-ferenczváros állomás áru forgalmi korlátozására, a capragi „Sziszeki tárházak" által feiadott vagy oda rendelt küldemények dijszámitására, a Fiumába vagy Fiuméből szállitandó áruk csak a fiumei kikötő vám és szabad területén való kezelésére, a fiumei Deltafatelep használatára, és a fiumei vámraktárban ellátandó vámhordári szolgálatra vonatkozó, valamint az I. és VIII. kivételes dijszabásokban az azoknak alkalmazására nézve foglalt határozmányok megváltoztatását, illetve kiegészitését — továbbá határozmányok felvételét expressáruk szállitására nézve, végül a forgalomnak a budapesti pályaudvarokon való arányosabb megoszlása és akadálytalan lebonyolitása érdekében gyorsárukra nézve 100 kilogramonkint 6 kr teherárukra nézve 100 kg. kilgramonkint 3 kr pótilleték életbeléptetését Budapest, Angyalföld, Budapest-Lipótváros, Budapest nyugoti pályaudvar, és Rákos rendező pályaudvar állomásoknak a Rákoson át irányitó állomásokkal, vagy is a rákos—hatvan—rutkai, fülek-miskolczi, hatvan-miskolcz-kassai vonalak és ezen vonalak szárnyvonalainak, továbbá a rákos-ujszászi, ujszász-hatvani, miskolcz-sátoralja-ujhely-csap-tisza-ujlaki, szerencs-nyiregyházai (kir), kassa-sátoralja-ujhelyi, legenye-mihályi-irdvány országhatárai, csap-ungvári és bátyu-beszkid országhatári vonalak állomásaival való forgalmában, s ezzel kapcsolatban a vonatkozó dijszabási hatrozmányok megfelelő megváltoztatását, illetőleg a fent nevezett négy budapesti állomásra nézve az eddig fennállott, valamint ezuttal életbeléptetett pótilleték beszámitásával felállitott uj állomási dijszabást tartalmazza.

Ezen pótlék a m. kir. államvasutak igazgatóságának dijszabási osztályában, valamint nagyobb állomásain példányonkint 30 krért legközelebb megszerezhető.

Budapest, 1893. február hó 15-én.

130. 3—3. **Az igazgatóság.**

2618 | 893. 122 3—3

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. belügyministerinm 7923 | 1893. sz. a. kelt körrendelete nyomán ezennel közhirré tétetik, hogy a cholera behurczolásának meggátlása czéljából a Bosznia Herczegovina északi határán életbe léptetett óvrendszabályok oda módosittattak, hogv ezentul Doberlin, Siekovác, B. Brád, B. Sonnok és Brckán, mint egyelőre még fentartott vizsgálati állomásokon és csak a következő áruczikkek fognak orvosi vizsgálatnak alávettetni.

1. Budapestről származó rongyok ócska ruha és használt fehérnemü.

2. Pétervárádról, Eszékről, Orsováról és Husiatyuból (Gácsországban) származó oly áruk, melyek a ragály terjesztésére alkalmasak. Ilyenekül mindazon áruk tekintendők, melyeket a ragályfogó tárgyak kiviteli tilalmára vonatkozólag m. é. november hó 19-én 91024 sz. a. kelt kórrendelet A. és B. pontjaiban felsorolt.

Arad, 1893. február hó 11-én.

A városi tanács.

3101 | 893. 3—3

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. belügyminiszter urnak 11731/1893 sz. a. kelt körrendelete nyomán ezennel közhirré tétetik hogy Pest-Pilis-Solt-kiskunvármegye terület kivételével az ország bármely helyéről származó rongyoknak forgalma az ország területén belül [Horváth-Slavon országok kivételével] megvan engedve.

Arad 1893. február 19-én.

A városi tanács.

16367 | 892. 146 3—3

Hirdetmény.

A nagym. mk. földmivelésügyi Miniszterium 31060/892. sz. a. a forgalomba hozott kissebb élő állatokkal való bánásmód szabályozása tárgyában a következő rendeletet bocsájtotta ki.

1.) Kettőnél több borjut, juhot, bárányt kecskét, malaczot, s a kissebb szárnyasokból négy párnál többet össze kötött lábakkal akár köz, akár magán fogyasztás, illetőleg használat czéljából szállitani, vagy vinni, s mindezen állatokat tgkintet nélkül a mennyiségre ily állapotban bármi czélra tartani tilos.

A marhavásárra vitt borjuk, és bárányok lábai azonban azon idő alatt még a vásár tart, s a mérlegelés eszközöltetik legalább 5 cm. szélességü hevederrel összeköthetők, mely állapotban az állatok mindenkor szalmára fektetendők. Libák, pulykák, s nagyobb szárnyas állatok, össze kötött lábakkal egyáltalában nem szállithatók, — s azok házalás esetében csakis honalj alatt vihetők. Halakat keresztül füzve szállitani, vinni vagy tartani tilos.

2.) Az 1 §.-ban meghatározott mennyiségen felül borjuk, juhok, bárányok, kecskék, malaczok csak is fedett, s oly kocsikban szállithatók, hogy az állatok a kocsiban állhassanak. — E czélból a kocsinak szilárd fenékkel kell birnia, és sem ezen sem a kocsi oldalainak alsó részén nyilásnak vagy hézagnak lenni nem szabad; Az oldalok felsőrészén $^2/_3$. rész szélességben a deszkák, illetőleg a léczek között hézagok hagyandók, hogy az állatot kivülről látni lehessen, és a kocsit levegő árhassa át.

3.) Bárminemü szárnyas állatot az 1 §-ban meghatározott mennyiségen felül csak ketreczes vagy fonott kocsikon, illetőleg ketreczekben vagy kosarakban szállithatók. E ketreczeknek ugy kell készitve lenniök, hogy az állatok kivülről jól láthatók és megkülönbözhetők legyenek.

4.) Az állatok megfelelő etetéséről, és itatásáról az eladó, vagy szállitó illetőleg a tulajdonos gondoskodni tartozik

5.) Ezen rendelet határozmányaiban ülköző eseményeket, és mulasztásokat az 1879 évi XI. t. cz. alapján a rendelet kihágásnak minősiti, mely kihágásnak elkövetői, a mennyiben cselekményük, illetőleg mulasztások, más fennálló törvények szigorubb határozmányai alá nem esnek, 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

6.) Jelen rendelet ellen elkövetett kihágások alapján befolyó pénzbüntetések a város állategészségügyi alapjára, illetve állattenyésztésre forditandók.

Aradnn 1893. február 27.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Nyomatja és kiadja az „Aradi nyomdatársaság" könyvnyomdája